

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิรนิติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ๑๓/๒๕๖๔

วันที่ ๑๗ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ หรือไม่

ความเห็น

คดีนี้ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามคำร้องของผู้คัดค้านในคดีร้องขอให้ศาลบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศของประเทศสิงคโปร์ หรือ Singapore International Arbitration Centre (SIAC) ว่า การบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศไม่ปฏิบัติตามหลักอำนาจอธิปไตยขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓

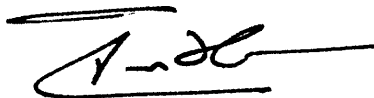
เห็นว่า การตั้งอนุญาโตตุลาการเพื่อวินิจฉัยข้อพิพาทเป็นกระบวนการยุติข้อพิพาททางแพ่งอันเป็นสิทธิหรือเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลในการเข้าทำสัญญาตกลงระงับข้อพิพาททางแพ่ง ซึ่งบุคคลมีสิทธิหรือเสรีภาพตกลงกันอย่างไรและจะปฏิบัติต่อกันอย่างไรก็ได้ที่ไม่เป็นการขัดต่อกฎหมายและไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การตั้งอนุญาโตตุลาการเป็นความตกลงทำสัญญาด้วยความสมัครใจของบุคคล กำหนดวิธียุติข้อพิพาทที่อาจเกิดขึ้น โดยมอบให้บุคคลที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายยอมรับให้เป็นผู้ชี้ขาดข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาท และตกลงยอมรับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการนั้น คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการจึงเกิดจากสัญญาที่คู่สัญญาตกลงกัน มีผลผูกพันคู่สัญญา หากไม่มีสัญญาตกลงตั้งอนุญาโตตุลาการไว้และคู่พิพาทฝ่ายใดไม่ประสงค์จะให้ชี้ขาดข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ

ยอมเป็นสิทธิของบุคคลที่ไม่มีกฎหมายใดบังคับได้ ต่างจากกระบวนการพิจารณาคดีของศาลซึ่งคู่ความไม่อาจปฏิเสธที่จะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาล อย่างไรก็ตาม แม้คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการจะผูกพันคู่สัญญา แต่การบังคับให้เป็นไปตามคำชี้ขาดยังต้องอาศัยอำนาจตุลาการอันเป็นอำนาจอธิปไตยของรัฐ คือเป็นการใช้อำนาจรัฐบังคับบุคคลให้ต้องปฏิบัติ เป็นการใช้อำนาจที่กระทบสิทธิของบุคคลซึ่งบุคคลทั่วไปไม่สามารถใช้อำนาจบังคับกันเองได้ จำเป็นต้องใช้อำนาจตุลาการเพื่อบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลงของบุคคลหรือคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยเป็นรัฐภาคีและให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและการใช้บังคับคำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ฉบับนิวยอร์ก ค.ศ. ๑๙๕๘ (Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards (New York Convention) 1958) แต่การบังคับให้เป็นไปตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศโดยศาลไทยตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๑ นั้น มิใช่ศาลไทยจะต้องบังคับตามคำชี้ขาดทุกกรณี การบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ยังต้องอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ กล่าวคือ ถ้าคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการฝ่าฝืนหรือขัดต่อบทกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือการยอมรับหรือการบังคับตามคำชี้ขาดนั้นจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ศาลไทยมีอำนาจปฏิเสธไม่บังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศได้ อันเป็นการยืนยันว่า อำนาจอธิปไตยในทางตุลาการยังเป็นของประเทศไทย

สำหรับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๖๔ ที่ผู้คัดค้านอ้างนั้น ข้อเท็จจริงต่างจากคดีนี้คดีตามคำวินิจฉัยดังกล่าว เป็นประเด็นการยอมรับคำพิพากษาต่างประเทศมาใช้บังคับ ซึ่งขัดต่ออำนาจอธิปไตย สำหรับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ไม่ว่าจะ เป็นคำชี้ขาดภายในประเทศหรือต่างประเทศ ยังไม่มีสภาพบังคับ เป็นเพียงข้อเท็จจริงที่ศาลไทยจะต้องนำมาพิจารณาบังคับให้ปฏิบัติตามคำชี้ขาดอันเป็นการใช้อำนาจอธิปไตยที่ต้องดำเนินการโดยผู้พิพากษาและตุลาการของไทย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓



(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ